

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Εισαγωγή στη γλωσσική πολιτική

Διάλεξη 10β: Επανεγγραφισμός

Ελένη Καραντζόλα

Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

10^Η ΔΙΑΛΕΞΗ

ΕΠΑΝΕΓΓΡΑΦΙΣΜΟΣ

35

1. ΜΕΡΙΚΟΣ ΕΠΑΝΕΓΓΡΑΦΙΣΜΟΣ

- ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΛΥΤΟΝΙΚΟ ΣΤΟ ΜΟΝΟΤΟΝΙΚΟ
- Η ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΙΣ ΓΕΡΜΑΝΟΦΩΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

2. ΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΝΕΓΓΡΑΦΙΣΜΟΣ

- ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ

ΤΟ ΤΟΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

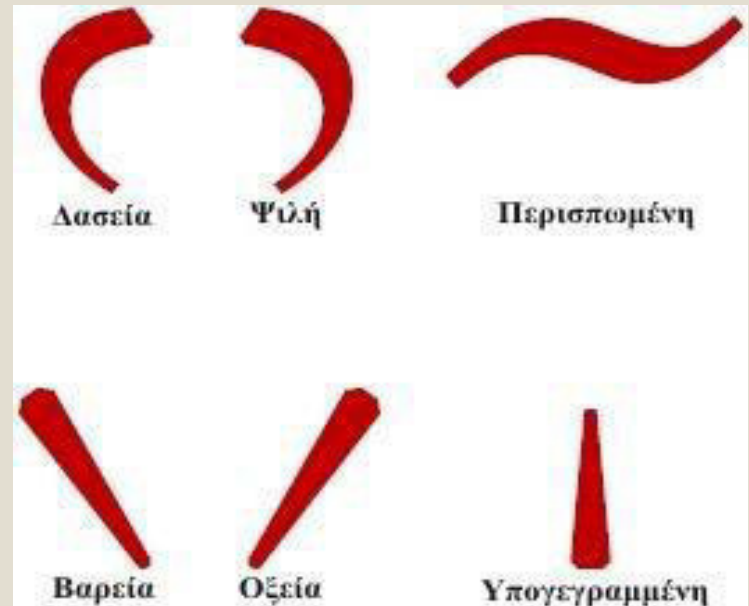
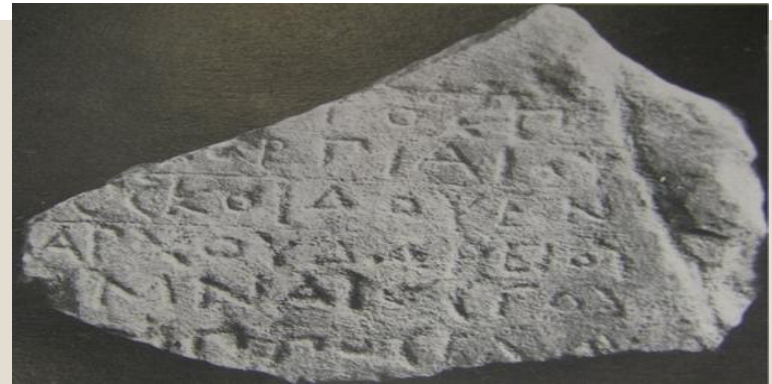
Εμφάνιση του πολυτονικού συστήματος

Οι αρχαίοι Έλληνες δεν χρησιμοποιούσαν τόνους, αφού η γραφή τους ήταν **μεγαλογράμματη**.

Το πολυτονικό σύστημα (*βαρεία, δασεία, οξεία, περισπωμένη, υπογεγραμμένη, ψιλή*), δηλαδή τα τρία τονικά σημάδια και τα δύο πνεύματα, επινοήθηκε από τον Αριστοφάνη τον Βυζάντιο γύρω στα **200 π.Χ.**, για να βοηθήσει τους μελετητές της αρχαίας ελληνικής γλώσσας να τη διαβάζουν και να την προφέρουν σωστά, καθώς η αρχαία ελληνική προφορά ήταν μουσική και τονική, δηλαδή τα φωνήεντα προφέρονταν πολύ διαφορετικά απ' ό,τι σήμερα.

Τα πρώτα δείγματα αυτών των συμβόλων σώζονται σε παπύρους του 2ου αι. π.Χ. που περιέχουν κείμενα κυρίως ποιητικά.

(συνέχεια)

Όταν ο Χριστιανισμός εξαπλώθηκε και η διάδοση του συνδέθηκε με τα ελληνικά (μετάφραση της Παλαιάς Διαθήκης στα ελληνικά, επιστολές Αποστόλου Παύλου κ.λπ.), η ελληνική γλώσσα έμεινε συνυφασμένη στην Δύση με το πολυτονικό σύστημα. Οι βυζαντινοί μελετητές, γύρω στα 800-850 μ.Χ., όταν και γενικεύτηκε η χρήση των πεζών γραμμάτων (**μικρογράμματη γραφή**), θεώρησαν καλό να χρησιμοποιήσουν το τονικό σύστημα του Αριστοφάνη του Βυζάντιου, το οποίο όμως δεν είχε πρακτική σημασία για τα βυζαντινά και νέα ελληνικά.

Έτσι, οι Νεοέλληνες κληρονόμησαν το πολυτονικό σύστημα από τους Βυζαντινούς και για πολλά χρόνια θεωρούσαν τη χρήση του επιβεβλημένη για τη σωστή γραφή της ελληνικής γλώσσας, θεωρώντας την θέμα εθνικό και γοήτρου, και αγνοώντας το γεγονός ότι, όχι μόνο είναι περιττό, αλλά και δαπανηρό για την απόδοση της νέας ελληνικής.

Η σκέψη για κατάργησή του άρχισε από την εποχή της Αναγέννησης και του Διαφωτισμού, αλλά δεν γενικεύτηκε μέχρι τα μέσα του 19ου αιώνα, όπου και συναντήθηκε με το άλλο μείζον θέμα, την κατάργηση της καθαρεύουσας και την υιοθέτηση της δημοτικής.

Το μονοτονικό σύστημα και η πορεία του

19^{ος} αιώνας

Κείμενα στα οποία διατυπώνεται το αίτημα για απλοποίηση του τονικού συστήματος μπορούμε να εντοπίσουμε ήδη από το 19ο αι.

Πρωτοπόρος στην κίνηση αυτή θα λέγαμε πως είναι ο **Νικόλαος Φαρδύς**, που το 1884 επιχειρεί σε ένα κείμενο που δημοσιεύει να απαλλάξει την καθαρεύουσα από τους τόνους και τα πνεύματα.

Σε ανάλογες κινήσεις θα προβούν ο **Ισίδωρος Σκυλίτσης** και ο **Αλέξανδρος Πάλλης**.

Ειδικότερα, ο Σκυλίτσης το 1886 θα προτείνει την απάλειψη της ψιλής και της βαρείας, ενώ λίγα χρόνια αργότερα ο Πάλλης θα προχωρήσει ένα βήμα παραπέρα, μιας θα εφαρμόσει στα κείμενά του την κατάργηση των τόνων και των πνευμάτων.

20^{ος} αιώνας

Το πνεύμα της απλοποίησης του συστήματος, διακρίνει τα κείμενα πολλών γλωσσολόγων και λογοτεχνών που από τον 20^ο αι. εμφανίζονται ως θερμοί υποστηρικτές μιας τέτοιας προοπτικής.

Ενδεικτική είναι η περίπτωση του γλωσσολόγου Γεωργίου Χατζιδάκη, που το 1911, αν και ένθερμος αντίπαλος του δημοτικισμού, προτείνει την απλοποίηση του τονισμού στα σχολεία. Ο Χατζιδάκης θα προχωρήσει στην πρόταση αυτή μετά από τη διαπίστωση πως η ορθογραφία και το περίπλοκο σύστημα που εφαρμοζόταν τότε στην εκπαίδευση προκαλούσαν μεγάλα προβλήματα στους μικρούς μαθητές που προσπαθούσαν να μνηθούν στην ελληνική γλώσσα.

(συνέχεια)

Χαρακτηριστική περίπτωση υποστηρικτή του απλοποιημένου τονικού συστήματος αποτελεί και ο **Μανόλης Τριανταφυλλίδης**.

Την υιοθέτηση του απλοποιημένου τονικού συστήματος θα υποστηρίξουν με τη σειρά τους, μέσα στα επόμενα χρόνια, και άλλοι άνθρωποι των γραμμάτων και του πνεύματος, μεταξύ αυτών οι **Ε. Κριαράς, Γ. Θεοτοκάς, Άγγελος Τερζάκης** και πλήθος άλλων γλωσσολόγων και λογοτεχνών.

Εκτός από τους πνευματικούς ανθρώπους, το θέμα φαίνεται να απασχόλησε ιδιαίτερα και την πολιτεία, αν λάβουμε υπόψη μας τις σχετικές κινήσεις που έγιναν:

- Το **1931** ο τότε υπουργός Παιδείας **Γ. Παπανδρέου** απευθύνθηκε στις Φιλοσοφικές Σχολές της Αθήνας / Θεσσαλονίκης, καθώς και στην Ακαδημία Αθηνών, και τους ζήτησε να υποβάλουν προτάσεις για τη μεταρρύθμιση του ορθογραφικού και του τονικού συστήματος. Δεν έλαβε καμία απάντηση, αν και στη Φιλοσοφική Σχολή της Θεσσαλονίκης και στην Ακαδημία Αθηνών διαμορφώθηκαν κάποιες προτάσεις. Ωστόσο καμία δεν υπερίσχυσε, ώστε να κατατεθεί στο Υπουργείο και να αποτελέσει την αφετηρία για τη μεταρρύθμιση.
- Το **1938**, μεσούσης της δικτατορίας του **Ιωάννη Μεταξά**, θα συγκροτηθεί από τον ίδιο το δικτάτορα μια Επιτροπή, με επικεφαλής τον Τριανταφυλλίδη, που σκοπό είχε να συντάξει τη γραμματική της δημοτικής. Η Επιτροπή θα προτείνει και την απλοποίηση του τονικού συστήματος, την αντικατάσταση δηλαδή του τόνου με ένα σημάδι και την κατάργηση των πνευμάτων. Ο Μεταξάς ωστόσο θα απορρίψει την πρόταση με το αιτιολογικό ότι οι θέσεις της Επιτροπής ήταν αντίθετες με τις θέσεις του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου.

Η «Δίκη των τόνων»

41

Παρά τις σχετικές προσπάθειες για επίλυση του ζητήματος η κατάσταση παρέμενε η ίδια.

- Τον Νοέμβριο του **1939** ο καθηγητής της Φιλοσοφικής **Ιωάννης Κακριδής** στο πανεπιστημιακό σύγγραμμα του «Ελληνική Κλασική Παιδεία» χρησιμοποίησε το μονοτονικό σύστημα.

Τον χειμώνα του 1941-1942, εποχή μάλιστα που η χώρα βρισκόταν υπό φασιστική κατοχή και τα πτώματα από την πείνα γέμιζαν τους δρόμους της Αθήνας, οι υπόλοιποι καθηγητές της Φιλοσοφικής Σχολής έκριναν πως από την κατάργηση των τόνων «κινδυνεύουν τα πάτρια» και το Πειθαρχικό Συμβούλιο κάλεσε τον Ι. Κακριδή σε απολογία!!

Μια ενέργεια που μετέθετε το ζήτημα του εθνικού κινδύνου, από τους κατακτητές, στον καθηγητή Ι. Κακριδή, που έκανε μια αναγεννητική προσπάθεια, και ξεσήκωσε την οργή και την αγανάκτηση όλων των πνευματικών ανθρώπων!!!

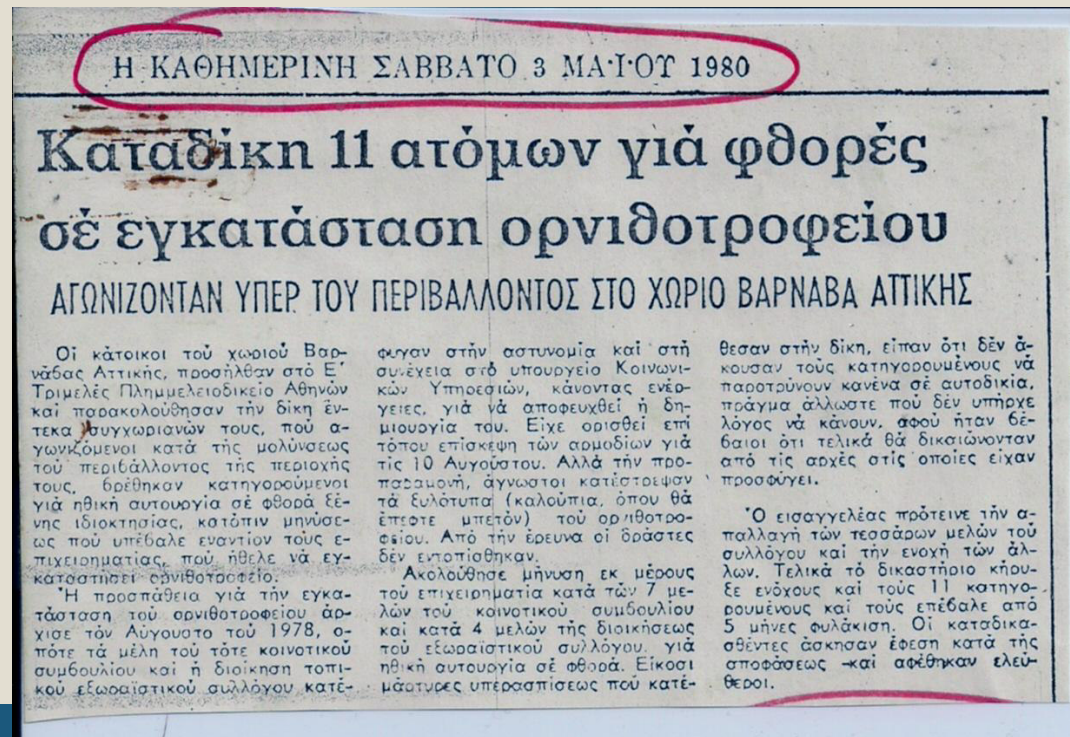
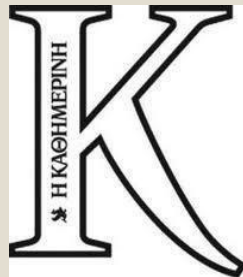
Ήταν μια «πατριωτική» ενέργεια, που ο Μ. Τριανταφυλλίδης χαρακτήρισε «πατριωτισμό της περισπωμένης». Η «**Δίκη των Τόνων**», που έγινε στο όνομα της «**γλωσσικής ενότητας της ελληνικής φυλής**», ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 1941 και ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 1942 με την απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου της Φιλοσοφικής Σχολής για δίμηνη παύση του Ι. Κακριδή!!!

Μονοτονικό και εφημερίδες

42

- Λίγο μετά τη Μεταπολίτευση, η *Καθημερινή* κυκλοφόρησε με μια κουκκίδα στη θέση πνευμάτων και τόνων, δηλαδή είχε ένα μόνο τονικό σημάδι. Λέγεται ότι η αλλαγή πέρασε σχεδόν απαρατήρητη από τους αναγνώστες, ακόμα και στελέχη της εφημερίδας που είδαν το φύλλο πριν κυκλοφορήσει, δεν πρόσεξαν την καινοτομία!

Ο Εμμ. Κριαράς χαρακτήρισε αυτό το «κόλπο» «*συντηρητικό μονοτονικό σύστημα*».

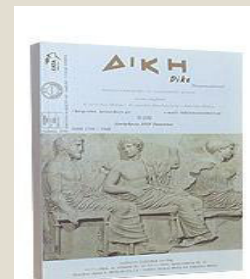
(συνέχεια)

43

Προς το τέλος της δεκαετίας '70, το μονοτονικό είχε εξαπλωθεί τόσο πολύ, που ο ένας στους δύο αναγνώστες εφημερίδων δεν έβλεπε πια περισπωμένες και δασείες όταν διάβαζε την εφημερίδα του, αφού οι μεγάλες καθημερινές εφημερίδες (*Βήμα*, *Νέα*, *Καθημερινή*, *Ελευθεροτυπία*) τυπώνονταν με τη μια ή την άλλη μορφή μονοτονικού.

Πέρα από εφημερίδες, η πρωτιά στο μονοτονικό ανήκει:

- από τα μεν ιδρύματα, στο **Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης**, που το είχε καθιερώσει στην εσωτερική αλληλογραφία του από τα μέσα της δεκαετίας του 1970,
- από τα επιστημονικά περιοδικά, την ίδια περίπου εποχή στο νομικό περιοδικό **Δίκη**.

(συνέχεια)

- Το **1976**, δύο μόλις χρόνια μετά τη Μεταπολίτευση, επί πρωθυπουργίας Κωνσταντίνου Καραμανλή έγινε μια προσπάθεια της πολιτείας να διευθετήσει το θέμα του τονισμού σημειώνεται,
Ο τότε υπουργός Παιδείας, **Γεώργιος Ράλλης**, συγκρότησε μια επιτροπή στην οποία ανέθεσε την εξέταση της νέας γραμματικής. Η επιτροπή αυτή επρόκειτο να εξετάσει και το ζήτημα του τονισμού και μετά από ομόφωνη απόφαση να εισηγηθεί στην ηγεσία του υπουργείου την καθιέρωση του μονοτονικού συστήματος, εισήγηση που όμως θα σταματήσει μπροστά στους δισταγμούς της πολιτείας να προχωρήσει στην εφαρμογή της.
- Η τελευταία παρέμβαση της πολιτείας στο θέμα του τονισμού της ελληνικής γλώσσας ήταν το **1982**, οπότε εισάγεται και ψηφίζεται από τη Βουλή τροπολογία που προβλέπει την καθιέρωση του μονοτονικού.

Τον Δεκέμβριο του 1981, με πρωτοβουλία του Υπουργού Παιδείας **Ελευθέριου Βερυβάκη**, συγκροτήθηκε ειδική ομάδα εργασίας με πρόεδρο τον **Εμμ. Κριαρά**. Έργο της ομάδας αυτής ήταν να επεξεργαστεί και να υποβάλει μια πρόταση για τον τρόπο με τον οποίο θα έπρεπε να τονίζεται η ελληνική γλώσσα. Η πρόταση της ομάδας εργασίας υποβλήθηκε τον Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου στο υπουργείο Παιδείας.

(συνέχεια)

Τελικά, στις **12 Ιανουαρίου 1982** η ελληνική Βουλή αποφάσισε την καθιέρωση του μονοτονικού συστήματος, που είχε πλειοψηφήσει στην ομάδα εργασίας (νόμος 1228/1982).

Καταργούνται τα δυο πνεύματα (ψιλή και δασεία) και οι δυο από τους τρεις επίσημους τόνους (περισπωμένη και βαρεία – αν και στην πραγματικότητα η βαρεία είχε πάψει ούτως ή άλλως να χρησιμοποιείται).

Έτσι, το μόνο τονικό σημάδι παραμένει η οξεία.

Άρθρο δεύτερο.

Μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ο τονισμός του γραπτού ελληνικού λόγου γίνεται σύμφωνα με το μονοτονικό σύστημα.

Με Προεδρικά Διατάγματα που θα προταθούν από τους Υπουργούς Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Προεδρίας της Κυβέρνησης, θα καθορισθούν το είδος του μονοτονικού, οι κανόνες του καθώς και οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος νόμου στην Έκπαίδευση και στη Διοίκηση.

Άρθρο τρίτο.

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Έφημερίδα της Κυβέρνησης.

Παραγγέλλομαι να δημοσιευθεί στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως το κείμενο του παρόντος και να εκτελεσθεί ως νόμος του Κράτους.

Άδηναι, 30 Ιανουαρίου 1982

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΡΥΒΑΚΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

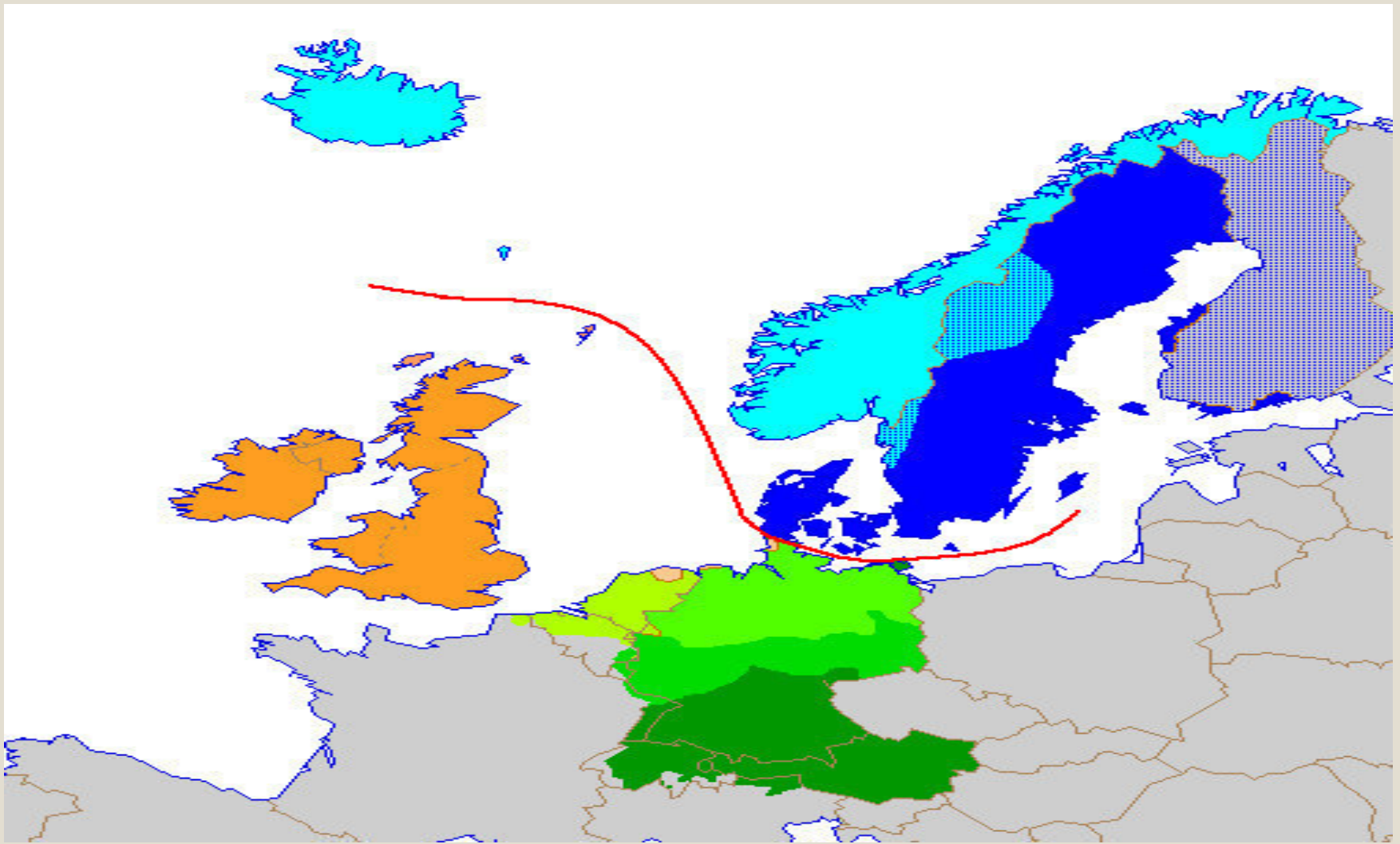
Άδηναι, 5 Φεβρουαρίου 1982

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ

Η ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΤΟΥ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ ΓΕΡΜΑΝΟΦΩΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

Η γερμανική γλώσσα ανήκει στην ινδοευρωπαϊκή γλωσσική οικογένεια. Παγκοσμίως τα γερμανικά ομιλούνται περίπου από 120 εκατομμύρια άτομα. Η κόκκινη γραμμή διακρίνει τις βόρειες από τις δυτικές ποικιλίες.

Το γερμανικό ορθογραφικό σύστημα και η Rechtschreibreform

Η γερμανική ορθογραφία παρουσίαζε ως το 1996 πολλές περιπτώσεις ορθογραφιών που ήταν *ιστορικές* και έκαναν την ανάγνωση των λέξεων και γενικά την εκμάθηση της γλώσσας αρκετά δύσκολη...

Η μεταρρύθμιση της γερμανικής ορθογραφίας (***Rechtschreibreform***) υπογράφηκε στη Βιέννη τον **Ιούλιο του 1996** από τις κυβερνήσεις των γερμανόφωνων χωρών της Γερμανίας, της Αυστρίας, του Λιχτενστάιν και της Ελβετίας.

Το Λουξεμβούργο, στο οποίο τα γερμανικά είναι μια από τις τρεις επίσημες γλώσσες του κράτους, θεωρήθηκε ως μη γερμανόφωνη χώρα και έτσι δε συμμετείχε σε αυτή τη διαδικασία...

Η μεταρρύθμιση, ήταν μια προσπάθεια να απλοποιηθεί η γερμανική ορθογραφία και να καταστεί έτσι ευκολότερη, χωρίς ουσιαστικά να αλλάξει τους γνωστούς κανόνες της γερμανικής γλώσσας.

(συνέχεια)

Κάποιοι από τους νέους κανόνες:

- σύνδεση μεταξύ του ήχου-γραφτής μορφής, π.χ. η γοτθική ορθογραφία β αντικαταστάθηκε από το ss, π.χ. *Mißstand* → *Missstand* (κακοδιοίκηση)
- κεφαλαιοποίηση κάποιων λέξεων, π.χ. *eislaufen* → *Eislaufen* (παγοδρομία),
- συνένωση και διαχωρισμός κάποιων λέξεων, π.χ. *radfahren* → *Rad fahren* (οδηγώ ποδήλατο)

Η αναθεωρημένη ορθογραφία έγινε αμέσως υποχρεωτική στα σχολεία και στη δημόσια διοίκηση...

Το ιστορικό της μεταρρύθμισης

Η συζήτηση για τον ανασχηματισμό της ορθογραφίας πολώθηκε προς το τέλος της δεκαετίας του '60.

Οι προτάσεις που υποβλήθηκαν δεν περιορίστηκαν μόνο σε κάποιες ιδιαίτερες περιπτώσεις ορθογραφίας στις αμφισβητήσιμες περιπτώσεις, αλλά συνολικά για να απλοποιήσουν τη γερμανική ορθογραφία.

Το **1980** συστάθηκε μία Διεθνής Ομάδα Εργασίας για την γερμανική ορθογραφία με γλωσσολόγους από την Ανατολική Γερμανία, τη Δυτική Γερμανία, την Αυστρία, και την Ελβετία.

Οι αρχικές προτάσεις αυτής της Ομάδας Εργασίας συζητήθηκαν σε δύο Διασκέψεις στη Βιέννη, το **1986** και το **1990**. Επειδή όμως δεν επήλθε κάποια συμφωνία η μεταρρύθμιση αναβλήθηκε σε μια μελλοντική «δεύτερη φάση» προσπαθειών.

Το **1992**, η Διεθνής αυτή Ομάδα Εργασίας δημοσίευσε μια προτεινόμενη σφαιρική μεταρρύθμιση στη γερμανική ορθογραφία με το όνομα *Deutsche Rechtschreibung — Vorschläge zu ihrer Neuregelung* [Γερμανική Ορθογραφία - Προτάσεις για έναν Νέο Κανονισμό]..

(συνέχεια)

Το **1993**, οι Υπουργοί Πολιτισμού των γερμανόφωνων χωρών, αφού κάλεσαν διάφορες επιστημονικές ομάδες για να παρουσιάσουν τις απόψεις τους σχετικά με την πρόταση αυτή, αποφάσισαν σε μία τρίτη Διάσκεψη και πάλι στη Βιέννη το 1996, να εφαρμόσουν τους νέους κανόνες την 1η Αυγούστου **1998**, με μια μεταβατική περίοδο που διήρκεσε μέχρι το σχολικό έτος του **2004-05**.

Ο βασικός λόγος για αυτό, ήταν η αδυναμία μεταρρύθμισης της ορθογραφίας «εν μία νυκτί». Ακόμα κι αν οι κανόνες της ορθογραφίας μπορούσαν να νομοθετηθούν, υπήρχαν ακόμη εκατομμύρια βιβλίων, περιοδικών κτλ. στις βιβλιοθήκες που χρησιμοποιούσαν τις παλαιότερες ορθογραφίες...

Recht | schrei | ben
das; Recht | schreib | feh | ler
Recht | schreib | re | form;
Recht | schrei | bung

ΕΠΑΝΕΓΓΡΑΦΙΣΜΟΣ

Η αλλαγή αλφαβήτου στα τουρκικά

Συστήματα γραφής της τουρκικής

𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 :
𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 :
𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 :

تەڤم ۋە ۋەتەنە ۋە ۋەتەنە
ۋەتەنە ۋە ۋەتەنە ۋە ۋەتەنە

هوای سبک ایگرانج است و این کلمه

XX. yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren Türkolog, Tarihçi, Sanat Tarihçi ve diğer bilim adamlarının dikkatini çek-

Göktürk: 8os μ.X

Uygur: 8os -14os μ.X.

Arap: 11os - 1928

Latin: 1928 - σήμερα

Οθωμανική γλώσσα και γραφή

54

- Η οθωμανική γλώσσα ήταν η γλώσσα της διοίκησης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας αλλά και της λογοτεχνίας, σε στενή σχέση με το παλάτι.
- Επρόκειτο για τεχνητή, κατασκευασμένη γλώσσα, με βάση την τουρκική αλλά με έντονο δανεισμό, σε συντριπτικό βαθμό, από την αραβική και την περσική. Ο δανεισμός δεν περιορίζεται στο λεξιλόγιο. Οι αραβικές και περσικές λέξεις εντάσσονται στην οθωμανική γλώσσα, διατηρώντας τις μορφοσυντακτικές δομές τους. Επομένως η γνώση της οθωμανικής απαιτεί γνώση και των γραμματικών κανόνων της αραβικής και της περσικής.
- Ο λαός δεν την κατανοούσε ούτε τη χρησιμοποιούσε.

کر طوقنسه نفس لطف و دم احسانک
تور بخش اوله اگر باغه چراغ لطفک
چرعه ریز اولسه اگر کلشه جام گرمک
خالته عین عنایتله نگاه ایتر ایسک
زمنه کلک ایله بو ته کرامتدر کیم
دانه خط ژاله نقط نضفة مشکین معنا
غم کیسوکله اشفته دکل کر سنبل
نه ایچجون بویله پریشان اولور اکثر سنبل

وار ایسه طرءلرک باغ چنان سنبلیدر
غنچه تک چایی وار اوکیکنه لعل لبکه
باده لملکه همشیر شراب کفهام
بوی خلقکله کندر ایله باغه نسیم
لاله وشک وخ کلکوکله یادرکل
نیجه تشبیه ایدم اشزوک بر ایکم غنچه
دودلر چقدی بنوب وشک رخک ناره باغ
رخلرک اوزره یتور زلف سنسنا کویا
خط مشکین لب لملکه مانند اولامن
براشور زلف ورخک وصفته دفتر یازیم
لوح خاطرده خطک نقشی تصور ایتم
نظم اشخاصه قیاس ایله باقی شمرک
کرچه سنبل چوق اولورکلشن طالعدر بو
نوله قدر وشرفک سال سال اولسه مزید
کتورب تاکه شهشاه بهارک توغن
سر اعداک طلقه سنک ملامت کلار
باقی

کیدوره دود کیودی ویره ازر سنبل
شمع وار ایلیه اطرافی متور سنبل
طوته ترکی صفت الهه قدح زر سنبل
کوز اچوب ایده نظر نیتکه غنبر سنبل
دعیه صیف و شتا یتوره بجر سنبل
یازدی لوح چنه بر غزل تر سنبل

قویعدی باغدن اول رسمه منبر سنبل
زلفنه قاج باشی وار اوله برابر سنبل
زلف مشکین سمسناک برادر سنبل
ایده من خلق درعایقی معطر سنبل
غم زلفکله پریشان و مکدر سنبل
نیجه نیت قام اول زلفه برابر سنبل
چایجا صاعه چنده کوریتنلر سنبل
کل تردن ایپیتور کندویه پستر سنبل
بولسه کر پروریش چشمه کوثر سنبل
کاغذ برک کل اول خط دفتر سنبل
اولدن صفحه کلزاره مصور سنبل
اولای هر کیبه خشک برار سنبل
لیک و تکین و مطرا اولامن هر سنبل
هر ییل اورتورنده دردانه بی درلر سنبل
کتوره چند شتا اوسته لفر سنبل
اوله دشمنلرکک باشنه شمشیر سنبل
باقی

Αλφάβητο της οθωμανικής: το αραβικό με προσθήκες (P,Ç,J,GEF)

Osmanlı alfabesi en geniş hâliyle aşağıdaki harflerden oluşur:

پ	ب	آ	ا	ء
pe	be	medli elif	elif	hemze
ح	چ	ج	ث	ت
ha	çim	cim	se	te
ز	ر	ذ	د	خ
ze	re	zel	dal	hı
ض	ص	ش	س	ژ
dat	sad	şın	sin	je
ف	غ	ع	ظ	ط
fe	gayın	ayın	zı	tı
ل	ڭ	گ	ك	ق
lâm	sağır kef	gef	kef	kaf
لا	ه	و	ن	م
lâm elif	he	vav	nun	mim
	ی	ة		
	ye	te		

Sonda	Ortada	Başta	Sembol	Sonda	Ortada	Başta	Sembol
ض	ض	ض	ض	ا	ا	ا	ا
ط	ط	ط	ط	ب	ب	ب	ب
ظ	ظ	ظ	ظ	ت	ت	ت	ت
ع	ع	ع	ع	ث	ث	ث	ث
غ	غ	غ	غ	ج	ج	ج	ج
ف	ف	ف	ف	ح	ح	ح	ح
ق	ق	ق	ق	خ	خ	خ	خ
ك	ك	ك	ك	د	د	د	د
ل	ل	ل	ل	ذ	ذ	ذ	ذ
م	م	م	م	ر	ر	ر	ر
ن	ن	ن	ن	ز	ز	ز	ز
و	و	و	و	س	س	س	س
ه	ه	ه	ه	ش	ش	ش	ش
ی	ی	ی	ی	ص	ص	ص	ص

Προβλήματα και... Dil Devrimi

56

- Η οθωμανική ορθογραφία είναι ανακριβής και πολύσημη. Δυσκολία στην εκμάθηση γραφής και ανάγνωσης. Αναλφαβητισμός.
 - Ακατάλληλη για την τυπογραφία και τον τηλέγραφο.
 - Στενή σύνδεση εκπαίδευσης και θρησκείας.
 - Αναντιστοιχία με τον, ήδη από την περίοδο του Tanzimat, προσανατολισμό προς την Δύση.
- Η **Γλωσσική Μεταρρύθμιση (Dil Devrimi = Γλωσσική Επανάσταση)**, βασικός πυλώνας του εθνικού προγράμματος προς την κατεύθυνση της συγκρότησης της σύγχρονης τουρκικής ταυτότητας.
- Αλλαγή αλφαβήτου και «κάθαρση» της γλώσσας από τις μη τουρκικές λέξεις και μορφοσυντακτικές δομές.

Το χρονικό

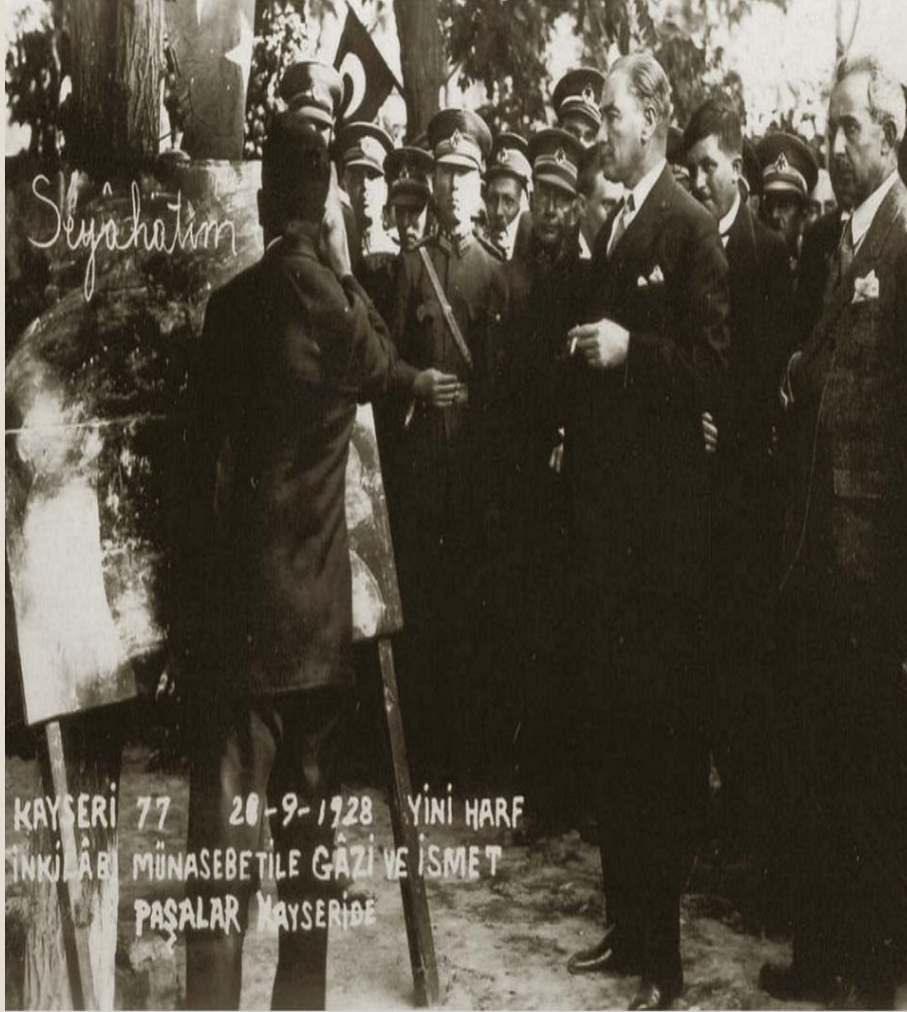
57

Το λατινικό αλφάβητο προτείνεται ως λύση:

- 1862: Μουνίφ Πασά
- 1923: Συνέδριο Σμύρνης
- 1924: Τουρκική Εθνοσυνέλευση

Οι συντηρητικοί και θρησκευτικοί κύκλοι αντιδρούν μέχρι το 1925.

- 1926: Το λατινικό αλφάβητο υιοθετείται από τις τουρκογενείς γλώσσες της ΕΣΣΔ.
- Μάιος 1928: Αντικαθίστανται οι αραβικοί αριθμοί από τους δυτικούς αντίστοιχους τους.
- Αύγουστος 1928 επιτροπή υπό τον Ατατούρκ ανακοινώνει την επικείμενη αλλαγή στο αλφάβητο .
- Εκστρατεία για το αλφάβητο με περιοδείες σε όλη τη χώρα των ίδιων των Ατατούρκ και Ινονού.
- Σύγκληση Επιτροπής υπό τον Ατατούρκ στο Παλάτι Ντολμαμπαχτσέ. Μετά από εργασίες έξι μόλις εβδομάδων, ολοκλήρωση των εργασιών.
- 1 Νοεμβρίου 1928: Ψήφιση νόμου για χρήση του λατινικού αλφαβήτου από **1.1.1929**, με παράλληλη απαγόρευση της χρήσης του αραβικού.

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK KAYSERİ'DE HALKA GENELİ HARFLERİ TANITIRKEN, 20.09.1928

Ίδρυση των *Millet Mektepleri* (σχολεία του έθνους) για τους αναλφάβητους ενηλίκους.

Το νέο αλφάβητο

Η απόδοση των φθόγγων με το νέο αλφάβητο, που έχει σαν βάση του το λατινικό, έγινε έτσι ώστε να αντανακλά με ακρίβεια το φωνητικό σύστημα της τουρκικής, όπως προφερόταν από τους εγγράμματους της Κωνσταντινούπολης.

Η εξαρχής απόδοση των φθόγγων των τουρκικών κατέστησε ξένο σώμα πολλά από τα δάνεια, που διατηρούσαν ξένους προς τα τουρκικά φθόγγους από τις γλώσσες προέλευσης, συμβάλλοντας έτσι στην επιδιωκόμενη καθαρότητα.

Αρνητικές πλευρές

61

- Η μεταρρύθμιση οδήγησε σε σχετική αποδυνάμωση της εκφραστικής ικανότητας της γλώσσας .
- Οι σύγχρονοι Τούρκοι δεν κατανοούν τη γλώσσα της παλαιότερης λογοτεχνίας.
- Η Τουρκία αποκόπηκε από την ισλαμική παράδοση, χάνοντας όμως έτσι την επαφή με ένα σημαντικό κομμάτι της ιστορίας και του πολιτισμού της.
- Απώλεια αρχείων.